

Filatelistisk årbok 2005

Je kunt erop rekenen. Wanneer nog niemand denkt aan een nieuw postzegelseizoen, laat Trygve Karlsen 'zijn' filatelistisch jaarboek verschijnen. En zo ook dit jaar. In deze uitgave, evenals in de voorgaande, is een variëteit aan stof te vinden, aangeleverd door de vele postzegeltijdschriften, die worden uitgegeven door de diverse clubs. Daarnaast zijn er artikelen in te vinden die zijn verschenen in diverse catalogi, die zijn uitgegeven tijdens postzegeltentoonstellingen. Deze uitgave bevat artikelen uit catalogi die zijn verschenen tijdens 'Bergen 04', 'Molde 2004' en 'Oslo 2005'. Dit laatste is natuurlijk merkwaardig, omdat op het moment van het verschijnen van deze uitgave, de tentoonstelling nog moet plaatsvinden en de tentoonstellingscatalogus nog

moet verschijnen. Bij nadere beschouwing blijkt het te gaan om de bijdrage aan het bulletin, dat werd uitgegeven bij de introductie van de tentoonstelling. De redacteur zegt dat hij stof heeft om een veel dikker jaarboek te vullen.

De Noorse Post maakt een potje van haar stempelbeleid. Bijzondere stempels worden niet anders aangekondigd dan via de website van de Noorse post en de datum van publiceren is redelijk verwarrend. Na enige tijd verdwijnen de stempels van de site en het is de vraag of je misschien stempels hebt gemist. Maar Steinar Holien houdt de site zo goed mogelijk bij en je mag hopen dat hij niets gemist heeft. En dat hij er niet altijd in slaagt, wordt duidelijk als er nog een stempel moet worden getoond uit 2002. Beter laat dan nooit, zal de redacteur gedacht hebben.

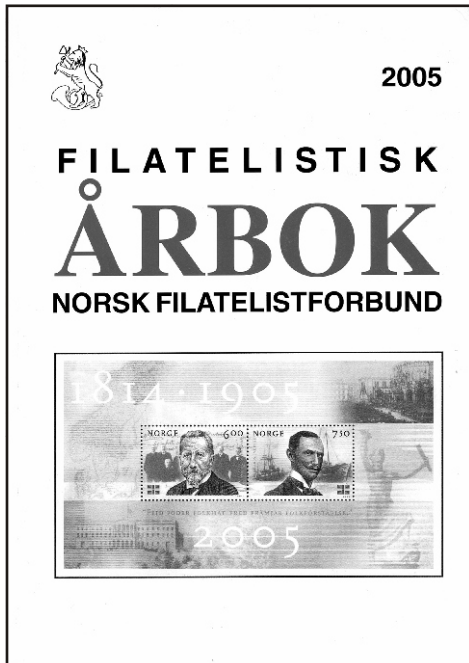
Die verzucht overigens, dat de kwaliteit van de afdrucken hier en daar te wensen overlaat, omdat de afdrucken reproducties zijn van de website. Dit is er tevens de oorzaak van, dat de afmetingen niet nauwkeurig kunnen weergegeven, omdat de indruk bestaat dat sommige afdrucken verkleind zijn weergegeven op de site.

U wordt door hem uitgenodigd te reageren op de inhoud van deze uitgave.

En wat betreft die inhoud.

Een overzicht wordt geboden van de bijzondere stempels, de postzegels, de postzegelboekjes, de voor- gefrankeerde enveloppen en de voor- gefrankeerde prentbriefkaarten.

Dit alles in kleur, wat er de oorzaak van is, dat de volgorde hier en daar niet helemaal

logisch is. De redacteur heeft moeten schuiven met katernen, zodat verderop in de uitgave kleur zou kunnen worden gebruikt bij diverse artikelen, die door het gebruik van kleuren beter tot hun recht zouden komen. Veel posthistorische artikelen, die duidelijk maken, dat streekverzamelingen een populair verzamelgebied is in Noorwegen. Ook de belangstelling voor prentbriefkaarten neemt toe. De mogelijkheid om je verzameling te verfraaien met niet-filatelistisch materiaal, wanneer je wil tentoonstellen in de open klasse, heeft hier zeker mee te maken.

Geen artikelen met eeuwigheidswaarde, maar leuke artikelen om een aantal regenachtige dagen mee te vullen. En een aantal dagen filatelistisch bezig zijn in een lekkere luie stoel, mag gerust de 100 Noorse kronen

kosten die u moet betalen voor dit boekwerkje.

En voor dat geld krijgt u er een bijzonder blokje bij: een afbeelding van de grootste eenheid van nummer 1 van Noorwegen. Daarbij een postzegel die werd uitgegeven ter gelegenheid van de honderdste verjaardag van bovengenoemd zegel, gestempeld op 1 januari 2005, de datum die het herdenkingsjaar inluidde van de herdenking van de eerste postzegel van Noorwegen.

Op 1 januari 1855 werd de eerste postzegel in Noorwegen uitgegeven. De postzegel is getekend door N A H Zarbell en gedrukt in boekdruk bij Chr. Wulfsberg in Christiania. Het drukvel bevatte 200 postzegels, verdeeld in in 4 velden van 50. De zegels werden gedrukt op handgeschept papier, vervaardigd door Bentse Brug. Het papier heeft een watermerk in de vorm van een leeuw met een Olavsbijl.

De op dit moment grootste bekende eenheid van Noorwegens eerste postzegel is het blok van 39 exemplaren die wordt afgebeeld op het herdenkingsblokje. Het blokje bevat de zegels van de positie B11-B50, waarbij B20 ontbreekt. Het blok is gestempeld met nummerstempel 306 (Trondhjem), waarbij een van de zegels een penvernietiging heeft. De afstempeling met een nummerstempel maakt, dat men met een grote graad van nauwkeurigheid het gebruik van het blok kan bepalen. Trondhjem kreeg het stempel toegezonden in juli/ augustus 1856 en aangezien Noorwegen nummer 4 (ook een 4-skilling) in januari 1857 in gebruik werd genomen, moet het blok van 39 zegels met een grote mate van waarschijnlijkheid gebruikt zijn voor een zending in de herfst van 1856.

Voor wat voor zending een zo hoge porto van 156 skilling is gebruikt, is onderwerp van vele speculaties geweest. De meest bekende is wellicht, dat het blok werd benut

voor een grote zending van scheepsdocumenten naar Amerika. Deze theorie lijkt evenwel niet te kloppen. De meest waarschijnlijke verklaring is vandaag de dag, dat het blok heeft gezeten op een waardebrief of een aangetekende zending, mogelijk van het hoofdkantoor van de Noorse Bank in Trondhjem naar het afdelingskantoor in Christiania.

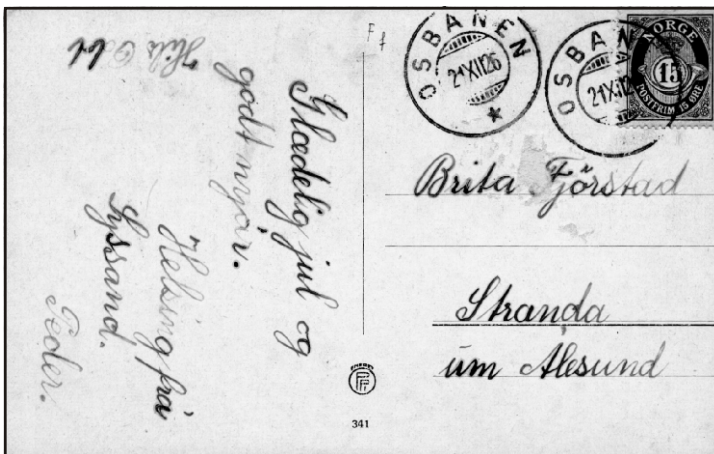
De omslag met het blok van 39 zegels is mogelijk opnieuw gebruikt, mogelijk omgedraaid en benut voor een grote zending terug naar het hoofdkantoor in Trondhjem. Het blok werd in ieder geval op zeker moment in Trondhjem gevonden op het eind van de twintiger jaren van de vorige eeuw. Er werd beweerd dat het blok werd gevonden als isolatiemateriaal in een muur van het treinstation van Trondhjem. Men kan ondertussen vraagtekens zetten bij dit verhaal. Mogelijk werd het blok gevonden in een archief en werd het verhaal van het isolatiemateriaal gebruikt als een dekmantel? Het 39-blok werd voor de eerste maal in het openbaar getoond op de tentoonstelling van de Oslo Filatelistklub in mei 1930 en veroorzaakte grote opschudding. Een jaar

later werd het blok tentoongesteld op een postzegeltentoonstelling in Trondhjem. Op 9 januari 1933 werd het verkocht op de veiling van H R Harmers in Londen. Hierna verdween het blok de daarop volgende 50 jaar uit de openbaarheid. Wie het al die jaren in zijn bezit heeft gehad, is niet zeker, maar het zou onder andere een tijd in het bezit zijn geweest van de koning van Roemenië. Men vreesde dat het blok was verdwenen. Mogelijk vernietigd door brand. Maar gelukkig dook het opnieuw op bij een veiling van Phillips in Londen op 5 maart 1981. Het blok werd daar gekocht door de Zweed Pieter Ahl. Hij toonde het blok twee maal in het openbaar. Een keer in zijn tentoonstellingsverzameling op Singapore 95, en ook, buiten mededinging, in de 'schatkamer' tijdens Norwex 97 op Sjølyst in Oslo in 1997.

Op 13 oktober 2001 werd het voorlopig laatste hoofdstuk geschreven in de geschiedenis van dit blok van 39. Toen werd het blok verkocht op de veiling van Skanfil in Oslo. De taxatie was 1,2 miljoen Noorse kronen, gelijk aan de opbrengst in 1981. Het blok bracht, inclusief veilingkosten, 4,5 miljoen Noorse kronen op. Dit is het op een

na hoogste bedrag dat ooit werd betaald voor een Noors filatelistisch object.

Filatelistisk årbok 2005. Norsk Filatelistforbund. ISBN 82-992166-4-8. Uitgegeven in samenwerking met Skanfil, Nkr 95. www.skanfil.no.

Ook de postale geschiedenis van de Osbanen wordt behandeld.